

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/23-01/74

URBROJ: 65-23-2

Zagreb, 25. kolovoza 2023.

P.Z. br. 541

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 24. kolovoza 2023. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Marina Piletića i državne tajnike Ivana Vidiša, Mariju Pletikosu i Margaretu Mađerić.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/23-01/18
URBROJ: 50301-05/14-23-8

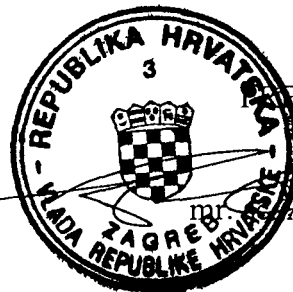
Zagreb, 24. kolovoza 2023.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Marina Piletića i državne tajnike Ivana Vidiša, Mariju Pletikosu i Margaretu Mađerić.

PREDSJEDNIK

mr. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O NACIONALNOJ NAKNADI ZA STARIJE OSOBE

Zagreb, kolovoz 2023.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA NACIONALNOJ NAKNADI ZA STARIJE OSOBE

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Zakonom o nacionalnoj naknadi za starije osobe („Narodne novine“, broj 62/20., u daljnjem tekstu: Zakon) u hrvatski pravni sustav uveden je novi institut koji predstavlja novčano davanje za starije osobe koje imaju navršениh 65 godina života i nisu ostvarile mirovinu na temelju prethodnog rada i plaćenih mirovinskih doprinosa, odnosno nisu osigurale prihod za starost u okviru mirovinskog sustava.

Zakon je donesen sukladno Strategiji socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2017. do 2020. godine koju je donijela Vlada Republike Hrvatske Odlukom od 28. rujna 2017. („Narodne novine“, broj 97/17.) u okviru Nacionalnog programa reformi 2019. Također, institut nacionalne mirovine smatra se jednim od jamstava nacionalne socijalne zaštite prema Preporuci 202 Međunarodne organizacije rada iz 2012. godine kojom je propisana potreba osiguranja osnovnog socijalno-zaštitnog prihoda na nacionalno definiranoj minimalnoj razini za starije osobe.

Prema Zakonu, pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe (u daljnjem tekstu: nacionalna naknada) može ostvariti hrvatski državljanin s navršениh 65 godina života i s prebivalištem na području Republike Hrvatske u neprekidnom trajanju od 20 godina neposredno prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava. Uz taj osnovni uvjet, trebaju biti ispunjeni i sljedeći uvjeti: da osoba nije korisnik mirovine niti osiguranik u obveznom mirovinskom osiguranju, da njegov prihod i/ili prihod članova njegovoga kućanstva ostvaren u prethodnoj kalendarskoj godini po članu kućanstva mjesečno ne prelazi utvrđeni iznos nacionalne naknade, da nije korisnik prava na zajamčenu minimalnu naknadu prema propisima o socijalnoj skrbi, da mu nije priznato pravo na uslugu smještaja prema propisima o socijalnoj skrbi, da nije sklopio ugovor o dosmrtnom uzdržavanju ili ugovor o doživotnom uzdržavanju kao primatelj uzdržavanja. Iznimno, korisnik prava na mirovinu i korisnik prava na zajamčenu minimalnu naknadu može ostvariti pravo na nacionalnu naknadu pod uvjetom da se na njegov

zahtjev obustavi isplata mirovine, odnosno utvrdi prestanak prava na zajamčenu minimalnu naknadu.

Isplata nacionalne naknade započela je 1. siječnja 2021. u mjesečnom iznosu od 800,00 kuna (106,18 eura). Svota ove naknade podliježe usklađivanju jednom godišnje, počevši od 1. siječnja 2022. nadalje, prema stopi promjene indeksa potrošačkih cijena iz prethodne godine u odnosu na godinu koja joj prethodi, prema podacima Državnog zavoda za statistiku, o čemu odluku donosi Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod), koji je ujedno i javna ustanova nadležna za zaprimanje zahtjeva za nacionalnu naknadu, odlučivanje o zahtjevima i isplatu. Svota nacionalne naknade od 1. siječnja 2023. iznosi 120,71 euro (909,49 kuna).

Donošenju Zakona prethodile su analize i usporedbe uvjeta, kriterija i obuhvata osoba s institutom zajamčene minimalne naknade i najnižom mirovinom kako bi se odredio obuhvat preostalih osoba kojima je namijenjena nacionalna naknada, odnosno kako bi se utvrdila ciljana skupina. Na temelju navedenog postupka kreiran je model koji se pokazao najprimjerenijim za postizanje cilja osiguranja osnovnog socijalno-zaštitnog prihoda za starije osobe, a u okviru gospodarskih mogućnosti te je određen Zakonom.

Zajamčena minimalna naknada je novčano davanje iz okvira sustava socijalne skrbi, također namijenjen osobama koje nemaju sredstava za zadovoljenje osnovnih životnih potreba, no nije uvjetovan starosnom dobi, niti dugotrajnim prebivalištem na području Republike Hrvatske, dok je najniža mirovina zaštitni institut u mirovinskom osiguranju za osobe koje u svojem radnom vijeku nisu ostvarile prihod koji bi im u starosti osigurao primjeren život. Najniža mirovina je namijenjena osobama koje su na temelju rada stekle pravo na mirovinu, ali im je iznos mirovine ispod minimalnog iznosa utvrđenog propisima o mirovinskom osiguranju generacijske solidarnosti te im se na ovaj način osigurava prihod u starosti u primjerenom iznosu u visini najniže mirovine.

Slijedom navedenoga, Republika Hrvatska se opredijelila za uvođenje socijalno-zaštitnog instituta kojem je namjena obuhvatiti preostale kategorije starijih osoba iznad 65 godina koje nisu osigurale prihod za starost iz sustava mirovinskog osiguranja i nisu u mogućnosti ostvariti drugi prihod, s namjerom doprinosa smanjenju stigmatiziranja takvih osoba kroz nekorisćenje naknada iz sustava socijalne skrbi, a u skladu s gospodarskim mogućnostima.

Prilikom donošenja Zakona procijenjen je broj korisnika nacionalne naknade u prve dvije godine primjene Zakona, u 2021. godini približno 19.700 osoba te 21.550 osoba u 2022. godini. Projekcije su izrađene na temelju raspoloživih javno dostupnih podataka, a kako je u trenutku pripreme Zakona u Republici Hrvatskoj bilo približno 860.000 osoba starijih od 65 godina života, pretpostavljeno je kako bi od ukupnog broja osoba starijih od 65 godina moglo biti približno 50.000 potencijalnih korisnika nacionalne naknade za starije osobe. Pri tome se obuhvatilo osobe koje nisu korisnici mirovine i nisu korisnici prava iz sustava socijalne skrbi te nisu zaposlene.

Zakonom je propisano da će ministarstvo nadležno za mirovinski sustav u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona provesti naknadnu procjenu njegovih učinaka. Provedeni postupak naknadne procjene učinaka Zakona sastojao se od analiziranja uvjeta za ostvarivanje prava na nacionalnu naknadu sadržanih u Zakonu, postavljenih ciljeva Zakona kroz pretpostavke i projekcije postavljenih na temelju analiza u postupku prethodne procjene učinaka propisa, prikupljanja podataka o korisnicima nacionalne naknade, provedbi Zakona koja je u nadležnosti Zavoda te ispitivanja mogućnosti prikupljanja podataka o informiranosti ciljane skupine osoba Zakona.

Prema statističkim podacima koje vodi Zavod, u ožujku 2023. godine (isplata u travnju) evidentirano je ukupno 6592 korisnika nacionalne naknade. Od ukupnog broja korisnika nacionalne naknade žene čine većinu, odnosno 4261 (64,64%), muškarci 2331 (35,36%), a prosječna dob korisnika je 73 godine. Također, prema regionalnoj pripadnosti utvrđen je najveći broj korisnika na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije (1172), Osječko-baranjske (556), Splitsko-dalmatinske (516) te Vukovarsko-srijemske županije (515), dok je najmanji broj korisnika na području Ličko-senjske (85), Međimurske (116) te Dubrovačko-neretvanske županije (138).

Od početka primjene Zakona do 31. ožujka 2023. ukupno je podneseno 14.486 zahtjeva, na temelju kojih su ukupno 7657 osobe ostvarile pravo na nacionalnu naknadu. Iz navedenog podatka proizlazi kako je relativno mali postotak pozitivno riješenih zahtjeva, svega oko 53% te su stoga posebno analizirani razlozi zbog kojih gotovo 47% osoba koje su podnijele zahtjev nisu ostvarile pravo na nacionalnu naknadu. Najčešći razlog odbijanja (oko 53%) je propisani cenzus, odnosno okolnost da prihodi podnositelja zahtjeva i/ili njegovih članova kućanstva premašuju propisani iznos utvrđen u visini nacionalne naknade po članu kućanstva. Osim navedenog razloga, više od 15% zahtjeva je odbijeno zbog neispunjavanja uvjeta prebivališta, potom zbog korištenja zajamčene minimalne naknade (više od 11%) te nenavršene starosne dobi od 65 godina (gotovo 10%).

Nacionalnu naknadu u 2021. godini ostvarilo je 31,35% korisnika u odnosu na procijenjeni broj (oko 19.700 korisnika), a u 2022. godini 34,39% u odnosu na procijenjeni broj (21.550 korisnika) iz čega je razvidno kako je Zakon imao utjecaj na znatno manju skupinu osoba nego je predviđeno.

Nacionalnim programom reformi 2023., kojeg je Vlada Republike Hrvatske usvojila Odlukom o donošenju Nacionalnog programa reformi 2023. od 27. travnja 2023., kao mjera izvan Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. navedeno je kako je, s obzirom na relativno mali broj korisnika nacionalne naknade u dvije godine primjene Zakona, potrebno izmjenama zakonskog okvira unaprijediti ovaj institut, posebno u odnosu na sadašnje uvjete za ostvarivanje prava s ciljem povećanja obuhvata socijalno-zaštitnog prihoda za starije osobe. Izmjenama će se doprinijeti ostvarenju načela „Dohodak u starosti i mirovine“ Europskog stupa socijalnih prava i cilja održivog razvoja Ujedinjenih naroda „Iskorijeniti siromaštvo svuda i u svim oblicima“.

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

S obzirom na to da primjena Zakona u ovom kratkoročnom razdoblju nije rezultirala približnim brojem korisnika koji su ostvarili pravo na nacionalnu naknadu u odnosu na predviđeni broj korisnika prilikom donošenja Zakona, u okviru naknadne procjene učinaka propisa dodatno su razmotreni uvjeti za ostvarivanje prava te je na temelju dobivenih rezultata utvrđena potreba ublažavanja uvjeta prebivališta i povećanja prihodovnog cenzusa budući da su to najčešći razlozi za odbijanje zahtjeva za ostvarivanje prava na nacionalnu naknadu.

Kada se uzme u obzir povećan iznos osnovice zajamčene minimalne naknade (132,72 eura/1000,00 kuna) i prosječni iznos najniže mirovine za mjesec veljaču 2023. godine (293,82 eura/2213,79 kuna) vidljivo je kako se iznos nacionalne naknade ne može smatrati dostatnim za zadovoljenje osnovnih životnih potreba te je potrebno povećati iznos nacionalne naknade.

Uzimajući u obzir činjenicu da je prosječna starost korisnika nacionalne naknade 73 godine i da se u većoj mjeri radi o stanovnicima ruralnih područja kojima je zbog siromaštva otežan pristup poslovnicama banaka i bankomatima, potrebno je omogućiti isplatu nacionalne naknade putem pošte na izričit zahtjev korisnika, a način i uvjete isplate te način povrata nacionalne naknade za starije osobe Zavod će urediti posebnim ugovorom. Također, budući da dio potencijalnih korisnika čine i osobe koje nikada nisu bile u radnom odnosu, moguće je da ni nemaju otvoren račun u banci.

Isplata nacionalne naknade se obavlja izravno na račune korisnika te je u dijelu koji se odnosi na povrat nepripadno doznačenih sredstava s računa umrlog korisnika potrebna poslovna suradnja s bankama. S obzirom na to da je Zakonom propisano da nacionalna naknada koja je isplaćena nakon smrti korisnika pripada državnom proračunu Republike Hrvatske, ali ne i ovlast Zavoda da može zatražiti vraćanje iznosa takve naknade, niti dužnost banke postupiti po takvom zahtjevu Zavoda, potrebno je s bankama urediti postupak povrata nacionalne naknade isplaćene nakon smrti korisnika. Također, Zakon ne sadrži odredbe kojima je uređen postupak nepripadne isplate nacionalne naknade.

Potrebno je Zakon uskladiti s odredbama Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, br. 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12., 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19., 130/20. i 80/22.) u dijelu koji se odnosi na prestanak prava na nacionalnu naknadu te s odredbama Zakona o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, br. 18/22., 46/22., 119/22. i 71/23.) budući da su centri za socijalnu skrb prestali s radom 31. prosinca 2022., a njihovi poslovi su preneseni na Hrvatski zavod za socijalni rad od 1. siječnja 2023.

3. Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći

Prijedlogom Zakona uređuju se sljedeća pitanja:

- ublažavaju se pojedini uvjeti za ostvarivanje prava na nacionalnu naknadu (smanjenje uvjeta duljine trajanja prebivališta i povećanje prihodovnog cenzusa, mogućnost ostvarivanja prava na nacionalnu naknadu u slučajevima kad je pokrenut postupak za raskid, utvrđenje ništetnosti ili poništenje ugovora o doživotnom uzdržavanju, odnosno ugovora o dosmrtnom uzdržavanju)

- podiže se iznos nacionalne naknade
- omogućuje se isplata nacionalne naknade na adresu korisnika putem pošte, na zahtjev korisnika
- izričito se propisuje dužnost vraćanja nacionalne naknade isplaćene nakon smrti korisnika, od nasljednika korisnika nacionalne naknade, odnosno od strane banke po nalogu Zavoda
- rješava se pitanje nepripadne isplate
- horizontalno usklađivanje sa Zakonom o kaznenom postupku i Zakonom o socijalnoj skrbi.

Ublažavanjem uvjeta za ostvarivanje prava na nacionalnu naknadu i omogućavanjem isplate putem pošte na zahtjev korisnika očekuje se da će nacionalna naknada postati dostupnija ciljanoj populaciji što bi trebalo rezultirati povećanjem broja korisnika.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu Zakona predviđeno je povećanje rashoda u državnom proračunu u odnosu na važeći Zakon za 13,7 milijuna eura u 2024., za 15,9 milijuna eura u 2025. godini te za 16,1 milijuna eura u 2026. godini.

Potrebna sredstva za provedbu predloženog Zakona osigurat će se unutar limita koje će Vlada Republike Hrvatske utvrditi u proračunskom okviru za naredno trogodišnje razdoblje unutar razdjela 086 Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, glava 20 Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O NACIONALNOJ NAKNADI ZA STARIJE OSOBE

Članak 1.

U Zakonu o nacionalnoj naknadi za starije osobe („Narodne novine“, broj 62/20.), u članku 4. broj: „20“ zamjenjuje se riječju: „deset“.

Članak 2.

U članku 5. stavku 1. točki 2. riječ: „utvrđeni“ zamjenjuje se riječju: „dvostruki“.

U točki 5. iza riječi: „primatelj uzdržavanja“ stavlja se zarez i dodaju riječi: „osim u slučaju pokretanja postupka za raskid, utvrđenje ništetnosti ili poništenje ugovora“.

Članak 3.

U članku 9. stavku 1. riječi: „800,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „150,00 eura“.

Iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„ (4) Iznimno od stavka 2. ovoga članka svota nacionalne naknade za starije osobe u 2024. godini se neće usklađivati.“.

Članak 4.

Članak 10. mijenja se i glasi:

„(1) Nacionalna naknada za starije osobe isplaćuje se u mjesečnim svotama i to u tekućem mjesecu za protekli mjesec.

(2) Nacionalnu naknadu za starije osobe Zavod isplaćuje korisniku na račun za plaćanje u banci ili putem pošte na adresu korisnika u Republici Hrvatskoj.

(3) Radi uređivanja međusobnih odnosa u vezi s načinom, uvjetima isplate i povratom nacionalne naknade za starije osobe, Zavod zaključuje ugovor s poštom.

(4) Troškovi isplate nacionalne naknade za starije osobe putem pošte terete sredstva državnog proračuna.

(5) Korisnik prava na nacionalnu naknadu za starije osobe kojemu se nacionalna naknada za starije osobe isplaćuje putem pošte može ovlastiti opunomoćenika da u njegovo ime prima nacionalnu naknadu za starije osobe.

(6) Punomoć iz stavka 5. ovoga članka koja je dostavljena Zavodu vrijedi jednu godinu.

(7) Nacionalna naknada za starije osobe osobno je pravo korisnika određenoga ovim Zakonom i ne može se prenositi na drugu osobu niti naslijediti.

(8) Nacionalna naknada za starije osobe ne može biti predmet ovrhe ili osiguranja.

(9) Nacionalna naknada za starije osobe koja je isplaćena nakon smrti korisnika, bez obzira na koje se razdoblje odnosi, prihod je državnog proračuna Republike Hrvatske za čiju je naplatu ovlašten Zavod, a banka odnosno pošta obvezna ju je vratiti na zahtjev Zavoda u državni proračun u roku od osam dana.

(10) Odmah po saznanju činjenice smrti korisnika nacionalne naknade za starije osobe, banka ili pošta obvezna je onemogućiti raspolaganje sredstvima iz stavka 9. ovoga članka.

(11) Iz sredstava uplaćenih nakon smrti korisnika nacionalne naknade za starije osobe ne mogu se naplaćivati potraživanja banaka i drugih vjerovnika koja imaju od tih osoba kao dužnika.

(12) Ako banka ili pošta ne vrati sredstva isplaćena prema stavku 9. ovoga članka zato što je njima raspolagala druga osoba, obvezna je na zahtjev Zavoda u roku od osam dana dati podatke o osobi koja je raspolagala tim sredstvima.

(13) Banka ili pošta odgovorna je Zavodu za nastalu štetu ako protivno stavcima 10. i 11. ovoga članka isplati nacionalnu naknadu za starije osobe.“.

Članak 5.

U članku 11. stavku 2. riječi: „centri za socijalnu skrb“ zamjenjuju se riječima: „Hrvatski zavod za socijalni rad“.

U stavku 3. riječi: „Centar za socijalnu skrb“ zamjenjuju se riječima: „Hrvatski zavod za socijalni rad“.

U stavku 4. riječi: „centru za socijalnu skrb“ zamjenjuju se riječima: „Hrvatskom zavodu za socijalni rad“.

U stavku 5. riječi: „Centar za socijalnu skrb“ zamjenjuju se riječima: „Hrvatski zavod za socijalni rad“.

Članak 6.

U članku 13. stavku 1. točki 4. riječi: „određen pritvor, istražni zatvor ili“ zamjenjuju se riječju: „određeno“.

U točki 7. iza riječi: „potpisivanja ugovora“ briše se točka i iza točke 7. dodaje se točka 8. koja glasi:

„8. kada ostvari pravo na mirovinu ili se na zahtjev korisnika ponovno uspostavi isplata mirovine, s danom početka isplate mirovine.“.

Članak 7.

Članak 16. mijenja se i glasi:

„(1) Korisnik prava na nacionalnu naknadu za starije osobe koji je primio nacionalnu naknadu za starije osobe koja mu ne pripada, dužan ju je vratiti Zavodu zbog stjecanja bez osnove (u daljnjem tekstu: nepripadna isplata):

1. ako ostvari nacionalnu naknadu za starije osobe na koju nema pravo ili je ostvari na temelju neistinitih i netočnih podataka za koje je znao ili morao znati da su neistiniti i netočni

2. ako u roku od 15 dana ne prijavi promjene koje uzrokuju gubitak prava na nacionalnu naknadu za starije osobe, a znao je ili morao znati za te promjene.

(2) Zavod rješenjem u upravnom postupku po službenoj dužnosti, utvrđuje iznos nepripadno isplaćenih sredstava iz stavka 1. ovoga članka i razdoblje na koje se nepripadna isplata odnosi.

(3) Rješenje iz stavka 2. ovoga članka mora sadržavati rok u kojem korisnik, koji je primio nepripadno isplaćena sredstva, može dobrovoljno ispuniti tražbinu uplatom na račun državnog proračuna.

(4) Rješenje iz stavka 2. ovoga članka ovršna je isprava.

(5) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka može se izjaviti žalba Zavodu, a o žalbi rješava središnja ustrojstvena jedinica Zavoda.

(6) Zavod može potraživanje s osnove nepripadne isplate nacionalne naknade za starije osobe namiriti prijebojem iz dospelih, a neisplaćenih svota mirovine.“.

Članak 8.

Iza članka 16. dodaju se članci 16.a i 16.b koji glase:

„Članak 16.a

(1) Pravo Zavoda na utvrđivanje nepripadne isplate i pravo na povrat nepripadne isplate zastarijeva za pet godina računajući od dana kada je zastara počela teći.

(2) Zastara prava na utvrđivanje nepripadne isplate počinje teći prvog dana nakon isteka godine u kojoj je Zavod saznao za nepripadnu isplatu, odnosno za osobu primatelja nepripadne isplate.

(3) Zastara prava na povrat nepripadne isplate počinje teći od pravomoćnosti rješenja kojim je utvrđena nepripadna isplata.

(4) Tijek zastare prava na utvrđivanje, odnosno prava na povrat nepripadne isplate, kamata i troškova naplate, prekida se svakim službenim aktom Zavoda usmjerenim prema dužniku ili nasljedniku dužnika prema propisima o nasljeđivanju, radi utvrđivanja ili povrata nepripadne isplate, kamata i troškova naplate, a koji je dostavljen obvezniku povrata.

(5) Na nepripadnu isplatu, odnosno stjecanje bez osnove, primjenjuju se odgovarajuće odredbe propisa kojim se uređuju obvezni odnosi, ako drukčije nije uređeno ovim Zakonom.

Članak 16.b

Banka ili pošta kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 1320,00 do 13.270,00 eura:

1. ako nacionalnu naknadu za starije osobe koja je isplaćena nakon smrti korisnika na zahtjev Zavoda u roku od osam dana ne vrati u državni proračun u skladu s odredbom članka 10. stavka 9. ovoga Zakona

2. ako ne onemogući raspolaganje sredstvima nacionalne naknade za starije osobe isplaćenim nakon smrti korisnika u skladu s odredbom članka 10. stavka 10. ovoga Zakona

3. ako iz sredstava nacionalne naknade za starije osobe uplaćenih nakon smrti korisnika naplati potraživanja banaka ili drugih vjerovnika koja imaju od tih osoba kao dužnika protivno članku 10. stavku 11. ovoga Zakona ili

4. ako ne vrati sredstava isplaćena nakon smrti korisnika jer je njima raspolagala druga osoba, a na zahtjev Zavoda u roku od osam dana nije dala podatke o osobi koja je raspolagala sredstvima protivno članku 10. stavku 12. ovoga Zakona.“.

PRIJELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 9.

Zavod će, po službenoj dužnosti, zatečenim korisnicima nacionalne naknade za starije osobe, počevši od 1. siječnja 2024. odrediti nacionalnu naknadu za starije osobe prema članku 3. ovoga Zakona, bez donošenja rješenja.

Članak 10.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. siječnja 2024.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Ovom odredbom jedan od osnovnih uvjeta za ostvarivanje prava na nacionalnu naknadu, uvjet neprekidnog prebivanja na području Republike Hrvatske neposredno prije podnošenja zahtjeva, snižava se s 20 na deset godina.

Uz članak 2.

Ovom odredbom, jedan od dodatnih uvjeta za ostvarivanje prava na nacionalnu naknadu, prihodovni cenzus, odnosno visina prihoda korisnika i/ili članova kućanstva ostvaren u prethodnoj kalendarskoj godini po članu kućanstva mjesečno, podiže se na dvostruki iznos nacionalne naknade, odnosno 300,00 eura po članu kućanstva mjesečno u 2024. godini. Vezano za uvjet da korisnik nacionalne naknade ne smije imati sklopljen ugovor o doživotnom, odnosno dosmrtnom uzdržavanju kao primatelj uzdržavanja, dodaje se iznimka za one situacije kada je pokrenut postupak za raskid, utvrđenje ništetnosti ili poništenje ugovora. Time se Zakon horizontalno usklađuje sa Zakonom o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, br. 18/22., 46/22., 119/22. i 71/23.) koji na taj način propisuje uvjet za ostvarivanje prava na zajamčenu minimalnu naknadu.

Uz članak 3.

Ovom odredbom iznos nacionalne naknade podiže se na 150,00 eura od 1. siječnja 2024. Budući da se iznos nacionalne naknade od 1. siječnja 2024. podiže na iznos od 150,00 eura, što je povećanje od 24,26% u odnosu na iznos od 120,71 eura iz 2023. godine, iznimno se u 2024. godini nacionalna naknada neće usklađivati prema stopi promjene indeksa potrošačkih cijena iz 2023. godine u odnosu na 2022. godinu prema podacima Državnog zavoda za statistiku.

Uz članak 4.

Ovom odredbom uređuje se isplata nacionalne naknade te omogućuje isplata putem pošte na adresu korisnika, na njegov zahtjev. U tom smislu se uređuje ugovaranje poslovnog odnosa s poštom te mogućnost isplate opunomoćeniku koji u ime korisnika prima mirovinu u gotovini na adresu. Osim toga, uređuje se postupak s bankama i poštom u slučaju isplate nacionalne naknade nakon smrti korisnika naknade. S obzirom na to da je nacionalna naknada socijalna kategorija koja je u funkciji osiguranja osnovnog socijalno-zaštitnog prihoda za starije osobe, dospjeli iznosi nacionalne naknade za starije osobe koji se odnose na razdoblje u kojem je korisnik imao pravo na nacionalnu naknadu (bio živ), a isplaćeni su nakon njegove smrti, ne nasljeđuju se nego su prihod državnog proračuna. Navedeno je u skladu s člankom 10. stavkom 6. Zakona prema kojem je nacionalna naknada osobno pravo korisnika i ne može se prenositi na drugu osobu niti naslijediti. Zakonom nije predviđeno nasljeđivanje dospjelih, a neisplaćenih iznosa nacionalne naknade za starije osobe.

Uz članak 5.

Ovom odredbom Zakon se usklađuje s novim Zakonom o socijalnoj skrbi kojim je provedena reforma sustava socijalne skrbi. Naime, centri za socijalnu skrb koji se spominju u članku 10. važećeg Zakona prestali su s radom 31. prosinca 2022., a od 1. siječnja 2023. njihovi poslovi preneseni su na Hrvatski zavod za socijalni rad.

Uz članak 6.

Ovom odredbom Zakon se usklađuje sa odredbama Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, br. 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12., 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19., 130/20. i 80/22.) budući da je maksimalno trajanje pritvora puno kraće od mjesec dana. Isto tako, briše se mogućnost uskrate nacionalne naknade zbog određivanja istražnog zatvora imajući u vidu da se na okrivljenika primjenjuje presumpcija nevinosti. Osim toga, kao razlog za prestanak prava na nacionalnu naknadu i obustavu isplate navodi se i slučaj kada korisnik ostvari pravo na mirovinu ili se na zahtjev korisnika ponovno uspostavi isplata mirovine, s danom početka isplate mirovine, što je do sada proizlazilo iz postojećih odredbi Zakona, ali nije bilo izričito propisano.

Uz članke 7. i 8.

Ovim odredbama uređuje se postupak u slučaju nepripadne isplate, zastara potraživanja i prekršajna kazna za one koje postupe protivno navedenim odredbama.

Uz članak 9.

Ovom odredbom propisuje se obveza Zavoda da, počevši od 1. siječnja 2024., po službenoj dužnosti, bez donošenja rješenja, odredi nacionalnu naknadu zatečenim korisnicima u novom iznosu radi osiguranja iste razine prava koja je predviđena za nove korisnike.

Uz članak 10.

Ova odredba određuje datum stupanja na snagu Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 4.

Pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe može ostvariti hrvatski državljanin koji je navršio 65 godina života s prebivalištem na području Republike Hrvatske u neprekidnom trajanju od 20 godina neposredno prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava.

Članak 5.

(1) Osoba iz članka 4. ovoga Zakona može ostvariti pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe uz ispunjenje sljedećih uvjeta:

1. da nije korisnik mirovine prema propisima Republike Hrvatske ili prema propisima druge države i nije osiguranik u obveznom mirovinskom osiguranju

2. da korisniku i/ili članovima kućanstva prihod ostvaren u prethodnoj kalendarskoj godini po članu kućanstva mjesečno ne prelazi utvrđeni iznos nacionalne naknade za starije osobe iz članka 9. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona

3. da nije korisnik prava na zajamčenu minimalnu naknadu prema propisima o socijalnoj skrbi

4. da mu nije priznato pravo na uslugu smještaja prema propisima o socijalnoj skrbi

5. da nije sklopio ugovor o dosmrtnom uzdržavanju ili ugovor o doživotnom uzdržavanju kao primatelj uzdržavanja.

(2) Iznimno od uvjeta propisanog u stavku 1. točki 1. ovoga članka, korisnik prava na mirovinu iz obveznog mirovinskog osiguranja može ostvariti pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe pod uvjetom da se na zahtjev korisnika obustavi isplata mirovine.

(3) Iznimno od uvjeta propisanog u stavku 1. točki 3. ovoga članka, korisnik prava na zajamčenu minimalnu naknadu može ostvariti pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe pod uvjetom da se na zahtjev korisnika utvrdi prestanak prava na zajamčenu minimalnu naknadu.

(4) Pod prihodom se, u smislu ovoga Zakona, smatraju sva novčana sredstva ostvarena po osnovi rada, mirovine, primitaka od imovine ili na neki drugi način ostvarena u tuzemstvu i u inozemstvu sukladno propisima o oporezivanju dohotka, a umanjeni za iznos uplaćenog poreza i prireza.

(5) Pod kućanstvom se, u smislu ovoga Zakona, smatra obiteljska ili druga zajednica osoba koje zajedno žive i podmiruju troškove života, bez obzira na srodstvo.

(6) U prihod iz stavka 1. točke 4. ovoga članka ne uračunavaju se doplatak za pomoć i njegu i invalidnina prema propisima o socijalnoj skrbi, invalidnina prema propisima o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, invalidnina prema propisima o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata kao niti naknada zbog tjelesnog oštećenja i doplatak za pomoć i njegu prema propisima iz mirovinskog osiguranja te druge naknade koje ne podliježu plaćanju poreza na dohodak prema poreznim propisima.

Članak 9.

- (1) Nacionalna naknada za starije osobe iznosi 800,00 kuna mjesečno.
- (2) Svota nacionalne naknade za starije osobe usklađuje se od 1. siječnja svake kalendarske godine, počevši od 1. siječnja 2022. nadalje prema stopi promjene indeksa potrošačkih cijena iz prethodne godine u odnosu na godinu koja joj prethodi, prema podacima Državnog zavoda za statistiku, ako je stopa veća od nule.
- (3) Odluku o usklađivanju nacionalne naknade za starije osobe donosi Upravno vijeće Zavoda najkasnije dva mjeseca nakon isteka kalendarske godine.

Članak 10.

- (1) Nacionalnu naknadu za starije osobe isplaćuje Zavod, putem poslovnih banaka.
- (2) Nacionalna naknada za starije osobe utvrđuje se u mjesečnim svotama i isplaćuje se u Republici Hrvatskoj u tekućem mjesecu za protekli mjesec.
- (3) Korisnik prava na nacionalnu naknadu za starije osobe može ovlastiti opunomoćenika da u njegovo ime prima nacionalnu naknadu za starije osobe.
- (4) Punomoć iz stavka 3. ovoga članka koja je dostavljena Zavodu vrijedi jednu godinu.
- (5) Nacionalna naknada za starije osobe koja je isplaćena nakon smrti korisnika pripada državnom proračunu Republike Hrvatske.
- (6) Nacionalna naknada za starije osobe je osobno pravo korisnika određenog ovim Zakonom i ne može se prenositi na drugu osobu niti naslijediti.
- (7) Nacionalna naknada za starije osobe ne može biti predmet ovrhe ili osiguranja.

Članak 11.

- (1) Korisnik prava na nacionalnu naknadu za starije osobe dužan je u roku od 15 dana prijaviti nadležnoj ustrojstvenoj jedinici Zavoda svaku promjenu nastalu u osobnim ili stvarnim okolnostima koja utječe na pravo i na korištenje prava na nacionalnu naknadu za starije osobe.
- (2) Zavod i centri za socijalnu skrb dužni su međusobno surađivati u provođenju postupka ostvarivanja prava na nacionalnu naknadu za starije osobe.
- (3) Centar za socijalnu skrb dostavit će, na zahtjev Zavoda, podatke kojima raspolaže iz službene evidencije i dokumentacije o korisnicima prava iz sustava socijalne skrbi odlučne za utvrđivanja činjenica potrebnih za ostvarivanje prava na nacionalnu naknadu za starije osobe, i to najkasnije u roku od 15 dana od dana podnesenog zahtjeva.
- (4) Zavod je dužan centru za socijalnu skrb dostaviti rješenje o priznatom pravu na nacionalnu naknadu za starije osobe u roku od osam dana od dana izvršnosti rješenja o priznanju prava.
- (5) Centar za socijalnu skrb dužan je u roku od osam dana od dana izvršnosti rješenja o priznanju prava na uslugu smještaja obavijestiti Zavod o datumu smještaja korisnika nacionalne naknade za starije osobe.

Članak 13.

- (1) Pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe prestaje i isplata se obustavlja u slučaju:

1. kada se poveća prihod po članu kućanstva korisnika i/ili članova kućanstva koja utječe na ostvarivanje prava na nacionalnu naknadu za starije osobe, danom nastale promjene

2. kada se zaposli ili počne obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na mirovinsko osiguranje ili stekne status osiguranika prema propisima iz obveznog mirovinskog osiguranja po drugoj osnovi, s danom stupanja u osiguranje

3. odjave prebivališta na području Republike Hrvatske, danom odjave

4. kada je određen pritvor, istražni zatvor ili izdržavanje kazne duže od mjesec dana, danom nastupanja okolnosti

5. smrti korisnika, danom smrti

6. kada je korisniku priznato pravo na smještaj prema propisima o socijalnoj skrbi, danom smještaja

7. sklapanja ugovora o dosmrtnom uzdržavanju ili ugovora o doživotnom uzdržavanju, danom potpisivanja ugovora.

(2) U slučaju nastupa okolnosti iz stavka 1. ovoga članka Zavod donosi rješenje o ukidanju prava na nacionalnu naknadu za starije osobe.

Članak 16.

Korisnik prava na nacionalnu naknadu za starije osobe dužan je Zavodu nadoknaditi štetu koja nastane zbog nepripadne isplate nacionalne naknade za starije osobe:

1. ako ostvari nacionalnu naknadu za starije osobe na koju nema pravo ili je ostvari na temelju neistinitih i netočnih podataka za koje je znao ili morao znati da su neistiniti i netočni

2. ako u roku od 15 dana ne prijavi promjene koje uzrokuju gubitak prava na nacionalnu naknadu za starije osobe, a znao je ili morao znati za te promjene.

PRILOG - Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću

OBRAZAC IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU	
Naslov dokumenta	Izvešće o provedenom savjetovanju o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
Svrha dokumenta	Izveščivanje o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe.
Datum dokumenta	26. lipnja 2023.
Verzija dokumenta	I.
Vrsta dokumenta	Izvešće
Naziv nacrt zakona, drugog propisa ili akta	Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	Redni broj 102. Plana zakonodavnih aktivnosti Vlade Republike Hrvatske za 2023. godinu
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrt	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrt?	Radna skupina za izmjenu Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe sastavljena je od predstavnika nadležnih resora, predstavnika umirovljenika i starijih osoba te socijalnih partnera, odnosno reprezentativnih sindikata i poslodavaca.
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način?	Da, objava na mrežnim stranicama portala e-Savjetovanja.
Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe bio je objavljen na internetskim stranicama portala e-savjetovanje u razdoblju od 25. svibnja do 24. lipnja 2023. u trajanju od 30 dana.
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	Zainteresirani građani Ured pučke pravobraniteljice
ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI	
Primjedbe koje su prihvaćene Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje	Analiza dostavljenih komentara nalazi se u privitku ovog Obrasca.

Troškovi provedenog savjetovanja	Nije bilo troškova.
----------------------------------	---------------------

Izvrješće o provedenom savjetovanju - Savjetovanje o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe

Redni broj	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
1	Ured pučke pravobraniteljice	PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA NACIONALNOJ NAKNADI ZA STARIJE OSOBE	<p>Prije svega, pozdravljamo veći dio predloženih izmjena, i to posebno smanjenje uvjeta duljine prebivališta, povećanje prihodovnog cenzusa, omogućavanje dostave nacionalne naknade poštom te proširenje mogućnosti ostvarivanja prava na nacionalnu naknadu za starije i na osobe koje pokrenule postupak radi raskida, utvrđenja ništetnosti ili poništenja ugovora o doživotnom te ugovora o dosmrtnom uzdržavanju. Istovremeno, predlažemo razmotriti podizanje predviđenog iznosa nacionalne naknade za starije osobe koji je Nacrtom prijedloga povećan na 150,00 EUR, ali je i dalje niži od predviđenog iznosa zajamčene minimalne naknade (dalje u tekstu: ZMN) za starije osobe, koja trenutno iznosi 172,53 EUR. Pri tome ističemo kako je ZMN ujedno i svojevrsna „propushnica“ za ostvarivanje drugih prava u sustavu socijalne skrbi te za naknade na lokalnoj razini – poput troškova stanovanja i grijeva, radi čega je starijim osobama koje ispunjavaju uvjete za oba prava isplativije ostvariti pravo na ZMN, naročito u kontekstu ukupnih primanja i prava koja na taj način mogu ostvariti. Nadalje, smatramo da odredba Nacrta prijedloga u kojoj se navodi da se nacionalna naknada za starije osobe neće usklađivati u 2024. godini dodatno demotivira potencijalne korisnike te smatramo da bi nacionalnu naknadu trebalo usklađivati dva puta godišnje kao i mirovine, čime bi ista sa manjim vremenskim odmakom pratila rast cijena i inflaciju. Konačno, u praksi se pojavio problem vezano za zakonski uvjet neprekidnog prebivališta jer Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (dalje: HZMO), pred kojim se ostvaruje pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe, ne utvrđuje samostalno navedenu okolnost već kao dokaz priznaje jedino potvrdu o prebivalištu koju izdaje Ministarstvo unutarnjih poslova (dalje: MUP), a koja pak, u nekim slučajevima ne odgovara stvarnom stanju – primjerice u slučajevima iz članka 18. st. 2. i</p>	Ne prihvaća se	<p>Ističemo kako je institut nacionalne naknade uveden kao odgovarajuće davanje za starije osobe koje si u vrijeme radno sposobnog razdoblja nisu osigurale prihod za starost. Pritom je potrebno napraviti razliku u odnosu na institut zajamčene minimalne naknade, uređen propisima koji uređuju područje socijalne skrbi i koji se ostvaruje prema različitim uvjetima i kriterijima. S druge strane, u mirovinskom osiguranju postoji zaštitni institut najniže mirovine za osobe koje u svojem radnom vijeku nisu ostvarile prihod koji bi im u starosti osigurao primjeren život. Stoga je predloženo podizanje iznosa nacionalne naknade, a da se pritom na naruši pravednost mirovinskoga sustava uzimajući u obzir iznos najniže mirovine za 15 godina mirovinskog staža koja od 1. siječnja 2023. iznosi 167,85 eura. Također, nacionalna naknada nije institut socijalne skrbi i ostvaruje se prema blažim uvjetima od zajamčene minimalne naknade koja se određuje od osnovice utvrđene u iznosu od 132,72 eura. Kada bi iznos nacionalne naknade bio viši od iznosa najniže mirovine za 15 godina mirovinskoga staža to bi djelovalo destimulirajuće na ostanak u svijetu rada te bi se narušila pravednost u odnosu na mirovinski sustav. Također, način usklađivanja ne može se propisivati na način kao što se usklađuju mirovine, jer ne radi se o institutu iz mirovinskog osiguranja. Nacionalna naknada u 2024. godini neće se usklađivati jer se već podizanjem iznosa na 150 eura ona povećava za 24,26% u odnosu na trenutni iznos od 120,71 eura. U odnosu na prijedlog o navođenju načina utvrđivanja prebivališta za ostvarivanje prava na nacionalnu naknadu, ističemo kako se ovim Prijedlogom zakona ne uređuje postupak utvrđivanja stvarnog prebivališta, već samo uvjet dugotrajnog prebivanja na području</p>

			<p>3. Zakona o prebivalištu (NN 144/12, 158/13, 114/22). Tako smo u Izvješću pučke pravobraniteljice za 2022. godine ukazali i na slučaj građanina kojem je HZMO odbio zahtjev za priznavanje prava na nacionalnu naknadu za starije, s obrazloženjem da ne ispunjava zakonski uvjet neprekidnog prebivališta od 20 godina jer priznaju samo potvrdu MUP-a koju on nije mogao pribaviti. Podnio je druge dokaze da je doista prebivao na navedenoj adresi tijekom vremena za koje, prema potvrdi MUP-a, nije imao evidentirano prebivalište na adresi stanovanja (pisane izjave stanara, potvrdu da je u spornom razdoblju bio predstavnik stanara zgrade), no HZMO ih nije razmatrao. PU je navela da propuštanje prijave prebivališta ne znači da pojedini građani nisu na određenoj adresi prebivali, iako navedenu okolnost nisu prijavili policiji. PU ili PP izdaje potvrdu o činjenici da je određena osoba u određenom razdoblju imala prijavljeno prebivalište, ali ne i potvrdu o činjenici stvarnog življenja osobe u nekom mjestu i adresi. Prema navodima PU to treba biti predmet utvrđivanja tijela koje provodi određeni postupak u kojem je činjenica prebivališta odnosno stvarnog življenja u određenom mjestu pretpostavka za stjecanje nekog prava. Upravo tu činjenicu treba utvrditi ocjenom svih raspoloživih dokaza, a ne manjkavo, samo na temelju uvjerenja o prijavljenom prebivalištu. Stoga, kao što ovaj slučaj pokazuje, moguće je da dio potencijalnih korisnika koji de facto prebivaju u RH u praksi ne ostvari pravo na nacionalnu naknadu, radi čega bi trebalo izrijekom navesti da će se činjenica prebivanja u svrhu ostvarivanja prava na nacionalnu naknadu utvrđivati ocjenom svih raspoloživih dokaza, a ne samo temeljem uvjerenja o prebivalištu. S tim u vezi napominjemo da je pučka pravobraniteljica u svojem izvješću za 2022. godinu Ministarstvu pravosuđa i uprave uputila preporuku da u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova definira na koji način će se utvrđivati stvarno mjesto prebivanja osobe u postupku ostvarivanja prava uvjetovanih prebivalištem pred javnopravnim tijelima.</p>		<p>Republike Hrvatske, a koji se predlaže skratiti s 20 na 10 godina neprekidnog prebivanja prije podnošenja zahtjeva. S obzirom na to da se prebivalište uređuje posebnim zakonom, nije moguće prihvatiti prijedlog o propisivanju načina utvrđivanja prebivališta u postupcima odlučivanja o pravu na nacionalnu naknadu.</p>
2.	Mario Dedic	3. Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteci	<p>Poštovani vezano za navode da će nasljednici vraćati iznos nacionalne naknade kada njihov roditelj umre je pogrešna teza jer isto raditi i kod zakona o socijalnoj skrbi. Navodi koji su</p>	Ne prihvaća se	<p>Nasljednici korisnika nacionalne naknade nemaju obvezu vraćanja isplaćenih sredstva, a predloženim izmjenama će se izričito regulirati povrat sredstava</p>

		<p>sljedeći citiram: izričito se propisuje dužnost vraćanja nacionalne naknade isplaćene nakon smrti korisnika od nasljednika korisnika nacionalne naknade, odnosno od strane banke po nalogu Zavoda. Traži se od ministarstva da promjeni tako diskriminatornu odredbu jer opet dolazimo do onog problema je da država sto daje korisnicima to naplaćuju od njihovih nasljednika što je jako jako loš potez. Traži se da se takav stvar samoga zakona o nacionalnoj naknadi ne stavi kao sastavni dio samoga zakona i da nasljednici nisu dužni vraćati sredstva koja su bila namijenjena njihovom roditelju.</p>		<p>isplaćenih osobama koje su tu naknadu stekle bez pravne osnove (npr. ako je pravo na nacionalnu naknadu ostvareno na temelju neistinitih i netočnih podataka). Slijedom navedenoga, planirane izmjene neće ići u smjeru propisivanja zabilježbe tražbine u zemljišnim knjigama na nekretninama radi povrata isplaćenih iznosa nacionalne naknade od njegovih nasljednika do visine vrijednosti naslijeđene imovine.</p>